

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

УДК 338.4.021.8:656.2]:[658.115:347.2.02](477)(045)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2520-2200/2019-3-38>**Потетюєва М.В.**кандидат економічних наук, доцент,
начальник Управління офісом корпоративного
секретаря АТ «Укрзалізниця»**Potetiuiieva Maryna**
JSC "Ukrainian railways"**РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ
У ФОРМУВАННІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ МАЙНОВИМ
КОМПЛЕКСОМ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»****THE ROLE OF THE ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MECHANISM
IN THE FORMATION OF THE CORPORATE MANAGEMENT
OF THE PROPERTY COMPLEX OF JSC "UKRAINIAN RAILWAYS"**

У статті обґрунтовано організаційно-економічний механізм управління майновим комплексом, як сукупність організаційних та економічних елементів управління майном компанії, які формують систему об'єктів управління, основні прийоми та принципи, які забезпечують ефективну діяльність майнового комплексу. Організаційно-економічний механізм розглядається як сукупність всіх його складових з урахуванням кінцевого результату та циклічного характеру будь-яких економічних процесів. Основними цілями реалізації організаційно-економічного механізму управління майновим комплексом акціонерного товариства є забезпечення зростання обсягів виробництва, прибутковості, платоспроможності, підвищення конкурентоспроможності, збалансованості між структурними підрозділами, реалізація інвестиційного потенціалу та досягнення ефективної корпоративної структури управління майновим комплексом компанії. Роль організаційно-економічного механізму в формуванні корпоративного управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця» полягає в забезпеченні сприятливих організаційних та економічних умов для здійснення корпоративної діяльності компанії.

Ключові слова: управління, майновий комплекс, організаційний механізм, економічний механізм, акціонерне товариство, Укрзалізниця.

В статье обоснован организационно-экономический механизм управления имуществом компании, как совокупность организационных и экономических элементов управления имуществом компании, которые формируют систему объектов управления, основные приемы и принципы, которые обеспечивают эффективную деятельность имущественного комплекса. Организационно-экономический механизм рассматривается как совокупность всех его составляющих с учетом конечного результата и циклического характера любых экономических процессов. Основными целями реализации организационно-экономического механизма управления имуществом комплексом акционерного общества является обеспечение роста объемов производства, прибыльности, платежеспособности, повышение конкурентоспособности, сбалансированности между структурными подразделениями, реализация инвестиционного потенциала и достижения эффективной корпоративной структуры управления имуществом комплексом компании. Роль организационно-экономического механизма в формировании корпоративного управления имуществом комплексом АО «Укрзалізниця» заключается в обеспечении благоприятных организационных и экономических условий для осуществления корпоративной деятельности компании.

Ключевые слова: управление, имущественный комплекс, организационный механизм, экономический механизм, акционерное общество, Укрзалізниця.

In today's conditions, organizational and economic management mechanism is the integration of organizational and economic mechanisms, including organizational and economic methods, levers, instruments of influence on the managed object. The central element of the organizational mechanism

is the management structure, which combines various aspects activities of the company (enterprise) (technical, economic, industrial, social), are regulated by internal production relations and achieved a stable system of relationships between structural units and employees of the management apparatus. Organizational mechanism covers the organization of the structure of the control system (statics) and the organization of the process of functioning of the system being operated by (dynamics). The economic mechanism consists of the mechanism of internal management, the system of market relations, the system of economic influence on the part of the state. Unlike the organizational mechanism that regulates organizational relations between elements of the system, the economic mechanism implements a system of economic relations in the management process. Taking into account the results of the conducted researches to determine the nature and content of the organizational and economic mechanism, we can highlight its features (role) in the formation of corporate governance of the property complex. That is, the organizational and economic mechanism of management of the property complex is a set of organizational and economic elements of management of the company's property, which form a system of objects of management, the basic techniques and principles that ensure the effective operation of the property complex. Organizational and economic mechanism should be considered as a set of all its components, taking into account the final result and the cyclic nature of any economic processes. Thus, the main role of the organizational and economic mechanism in the formation of corporate management of the property complex JSC "Ukrainian railways" is to provide favorable organizational and economic conditions for the implementation of corporate activities of the company. The main objectives of the implementation of the organizational and economic mechanism of managing the property complex of the company is to ensure the growth of volumes of activity, profitability, solvency, increase of competitiveness, balance between structural units, the implementation of the investment potential and the achievement of an effective corporate structure of management of the property complex of the company.

Key words: management, property complex, organizational mechanism, economic mechanism, joint-stock company, Ukrainian railways.

Постановка проблеми. З точки зору сучасної теорії управління практично будь-які процеси або явища, що відбуваються в державі, суспільстві, економіці в цілому або окремої організації здійснюються під впливом функціонування певного виду механізму.

Необхідно зазначити, що в економічних дослідженнях вживаються такі категорії як «механізм управління», «господарський механізм», «організаційно-економічний механізм» та інші, що обумовлено наявністю великої кількості визначень і трактувань сутності самого механізму.

Перш за все потрібно сказати, що в економічну науку поняття механізму прийшло з технічної сфери, де механізм визначається як внутрішній устрій (система ланок) машини, приладу, апарата, що приводить їх в дію [1].

З другої половини ХХ століття дослідники-економісти стали вживати цей термін для опису виробничих і соціальних процесів і їх взаємодії, при цьому в якості системи ланок, що призводять що-небудь в дію, в економіці, як правило виступають різні методи і інструменти, які є складовими частинами механізму.

В умовах сьогодення організаційно-економічний механізм управління являє собою інтеграцію організаційного та економічного механізмів, що включають в себе організаційно-економічні методи, важелі, інструменти впливу на керований об'єкт. Отже, доцільно для дослідження ролі організаційно-економічного механізму розмежувати його складові у вигляді організаційного і економічного механізмів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У науковій літературі можна знайти велику кількість визначень щодо організаційно-економічного механізму, проте необхідно відмітити два основні підходи дослідників до визначення організаційно-економічного механізму. Перший – сукупність управлінських методів та інструментів, а другий – система управління.

Є.І. Ануфрієва, А.Н. Тридіда, Г. Козаченко, І. Булеев є представниками першого підходу і відповідно дають широке трактування організаційно-економічному механізму, вважаючи його сукупністю різноманітних процесів, послідовностей стану або частин деякої системи, порядку визначення економічної діяльності.

Інша група авторів (Є.А. Смірнов, Т.Л. Безрукова, Ю.О. Лисенко, П. Єгоров, О.В. Василик, О.А. Грішнова, Г.В. Астапова та інші) визначає організаційно-економічний механізм як систему управління.

Зокрема, визначення Ю.О. Лисенка та П. Єгорова має макроекономічний характер, вони вважають, що організаційно-економічний механізм – це система формування цілей і стимулів, що дозволяє перетворювати в процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства у рух засобів виробництва та його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів [2, с. 87].

У той же час О.В. Василик та О.А. Грішнова вважають, що організаційно-економічний механізм – це система елементів організаційного та

економічного впливу на управлінський процес, в якій відбувається цілеспрямоване перетворення впливу елементів управління на об'єкт управління. До неї входять підсистеми управління, регулювання, стимулювання, координації, мотивації тощо [3, с. 22].

Однак процес управління в компанії на сьогодні тісно пов'язаний з бізнесом, підприємницькою діяльністю, що протікає в умовах жорсткої конкуренції. Тому для досягнення успіху необхідно постійно вдосконалювати систему управління бізнес-процесами, забезпечуючи швидке реагування на зміни бізнес-середовища, знаходити неординарні рішення відповідно до зміни ситуації і координації діяльності всіх бізнес-процесів компанії.

Таким чином необхідно визначити головні і змістовні характеристики терміну «організаційно-економічний механізм управління», оскільки він є частиною системи господарювання в конкретний період розвитку національного господарства будь-якої країни, а також являє сукупність двох різнорідних, але взаємопов'язаних складових – організаційної складової та економічного компонента.

Метою статті є вивчення ролі організаційно-економічного механізму в формуванні корпоративного управління майновим комплексом акціонерного товариства «Українська залізниця».

Виклад основного матеріалу дослідження. Перш ніж визначити роль організаційно-економічного механізму в формуванні корпоративного управління майновим комплексом необхідно з'ясувати значення терміну «організаційно-економічний механізм» і для цього необхідно звернути увагу на положення теорії економічних механізмів. У 2007 році Нобелівська премія з економіки була присуджена Лео Гурвіцу, Роджеру Майерсону і Еріку Маскіну за основний внесок в теорію економічних механізмів [4]. Основні положення теорії економічних механізмів, сформовані нобелівськими лауреатами, проаналізовано у статті С.Б. Ізмалкова, К.І. Соніна і М.М. Юдкевича [5, с. 6-21].

Основним внеском Л. Гурвіца в економічну науку є сама концепція економічного механізму. Його заслуга полягає в демонстрації необхідності формального моделювання передачі інформації в економічних процесах в рамках різних завдань. Л. Гурвіц запропонував мову для такого аналізу: ввів поняття механізму і умови сумісності стимулів, виявив основні напрямки дослідження механізмів, зокрема в рамках дискусії про важливість децентралізованих механізмів.

Заслугою Р. Майерсона є розробка проблематики оптимальних аукціонів. Першопричи-

ною його досліджень є його ж стаття про оптимальні аукціони, написана в 1981 році і яка стала класикою економічної науки. Займався він розробкою завдань оптимального складу аукціонів, в тому числі на прикладі вальрасовського аукціону.

Щодо внеску Е. Маскіна в теорію економічних механізмів, то необхідно зазначити, що він полягає у формулюванні задачі імплементації, яка вимагає щоб всі рівноваги, що одержують механізми, приводили до бажаної економічної функції. Він також запропонував конкретні механізми, зокрема універсальний механізм імплементації.

Необхідно зазначити, що всі ці результати є фундаментальним обґрунтуванням теоретичної і практичної значущості теорії диференціальних ігор. Сучасна теорія економічних інститутів багато в чому базується саме на цих основах.

На даний час розвиток теорії економічних механізмів триває. В.А. Слепов, В.К. Бурлачков і К.В. Ордов у дослідженні економічних механізмів виділяють інформаційний і функціональний підходи [6, с. 2].

Розглядаючи питання про невизначеність терміна «механізм» в економічних дослідженнях, А.Ю. Чаленко виділяє наступні відмінні особливості економічного механізму [7]:

- механізм не може існувати без процесу, тому що є його складовою частиною і налаштований на виконання тільки процесних функцій;
- механізм не має власного управління, є як би «знерухомленим» і знаходиться в стані очікування управління процесом;
- з'єднання механізму з управлінням показує внутрішній зміст процесу.

У зв'язку з цим, автор дає наступне визначення економічного механізму – це сукупність ресурсів економічного процесу і способів їх з'єднання.

Необхідно відмітити, що як ресурси можуть розглядатися соціальні, економічні, екологічні та технологічні ресурси, які мають відношення до конкретного територіального утворення, в рамках якого здійснюють свою діяльність підприємницькі структури (навіть «віртуальний» бізнес має, в кінцевому рахунку, територіальну прив'язку).

Організаційно-економічний механізм є складною та багатогранною економічною категорією, яка ще не має однозначного трактування в економічній літературі. Аналіз робіт численних авторів показує, що суть «організаційно-економічного механізму» розглядають по-різному.

На сьогодні можна зайти велику кількість визначень терміну «організаційно-економіч-

ний механізм». Так В.О. Федорович представляє організаційно-економічний механізм управління у вигляді різнорівневої ієрархічної системи основних взаємопов'язаних між собою елементів і їх типових груп, при цьому до складу даних елементів крім засобів управлінського впливу, включаються безпосередньо самі суб'єкти і об'єкти управління [8, с. 148].

Необхідно зазначити, що центральним елементом організаційного механізму є структура управління, за допомогою якої поєднуються різні сторони діяльності компанії (підприємства) (технічна, економічна, виробнича, соціальна), регламентуються внутрішні виробничі зв'язки і досягається стійка система взаємовідносин між структурними підрозділами і працівниками апарату управління. Організаційний механізм охоплює організацію структури керуючої системи (стативи) і організацію процесу функціонування системи, якою управляють (динаміки) [9, с. 247-254; 10, с. 97-98]. Отже можна зазначити, що структура управління значною мірою залежить від дієвості механізму. Вона представлена наступними складовими елементами: правилами, організаційно-правовими нормативами і стандартами, які визначають і регулюють структуру управління, обов'язки, права і відповідальність органів управління і управлінських працівників, організацію процесу їх діяльності;

розподілом робіт між різними виконавцями; чисельністю працівників в управлінні, матеріальним і моральним стимулюванням їхньої праці.

Економічний механізм складається з механізму внутрішньофірмового управління, системи ринкових відносин, системи економічного впливу з боку держави. На відміну від організаційного механізму, що регулює організаційні відносини між елементами системи економічний механізм реалізує систему економічних відносин в процесі управління.

Є.І. Ануфрієва вважає, що організаційно-економічний механізм – це «комплекс методів, засобів та прийомів, взаємоузгоджених та взаємопов'язаних між собою, які слугують інструментом реалізації управлінської діяльності в системі підприємств, на основі законодавчих актів, що регулюють підприємницьку діяльність, планових документів, орієнтованих на довгострокову перспективу, а також тактичних та оперативних планів, програм, проектів, нормативів та нормативних актів, затверджених вищим керівництвом, які спрямовують та координують діяльність всіх функціональних підрозділів вищезазначеної системи і допомагають забезпечити прийнятний рівень її ефективності, а також система процесів, в основу

якої покладено принципи, процедури, заходи та дії, визначені та затверджені, з метою реалізації стратегічних установок» [11, с. 18].

На думку Г.В. Козаченка, організаційно-економічний механізм – це інструмент управління, що являє собою сукупність управлінських елементів і способів їхньої організаційної, інформаційної, мотиваційної та правової підтримки, шляхом використання яких з урахуванням особливостей діяльності підприємства забезпечується досягнення певної мети [12, с. 110].

Поряд з цими дослідженнями існують напрацювання науковців, присвячені теоретичним аспектам побудови організаційно-економічного механізму управління діяльністю підприємств та організацій. Ці питання розглядають Г.В. Астапова [13, с. 56-74], Т.Л. Безрукова, Н.Ю. Брюховецька, Д.П. Лойко та інші.

Будь-який механізм управління розглядають як складову частину системи управління, що забезпечує дієвий вплив на фактори, стан яких обумовлює результат діяльності об'єкта управління [14, с. 86].

Отже в організаційно-економічному механізмі управління:

побудова механізму управління являє собою процес моделювання певних умов, «правил гри» згідно з якими здійснюється управлінський вплив і зворотний зв'язок між суб'єктами та об'єктами управління;

зміст елементів механізму управління має значну відмінність в залежності від рівня ієрархії суб'єкта управління (національний, регіональний, рівень керівників організації);

механізм управління є основним елементом системи управління, що дозволяє приводити її в дію і забезпечувати стабільне функціонування;

механізм управління являє собою сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих між собою елементів: цілей управління, методів, інструментів і важелів управління;

механізм управління може бути представлений у вигляді сукупності окремих механізмів нижчого рівня, що входять до його складу (планування, фінансування, управління персоналом, ресурсного забезпечення тощо);

робота механізму орієнтована на реалізацію функцій управління відповідно до визначених принципів, що в кінцевому підсумку дозволяє досягати мети управління;

результатом функціонування механізму є ефект управління, що визначає поточний стан об'єкта щодо якого здійснюється управління.

Сучасне економічне середовище характеризується складністю, інформатизацією соціально-економічних процесів та динамічністю, а також у ньому функціонують і взаємодіють безліч економічних систем, тому і організаційно-

економічних механізмів управління, що забезпечують розвиток даних систем, також багато.

Необхідно зазначити, що організаційно-економічний механізм управління не існує в якості замкненої системи, а лише як динамічна і відкрита система, що враховує сукупність внутрішніх і зовнішніх факторів управління.

Об'єктом управління виступає діяльність майнового комплексу акціонерної компанії, тому цілі управління ставляться, безумовно, економічні. Стосовно організаційно-економічного механізму управління діяльністю майновим комплексом компанії економічна складова цього механізму полягає не тільки у методах, але й у цілях його функціонування. Організаційній складовій надається ширший зміст як організації досягнення економічних цілей взагалі. Вона не обмежується тільки організаційними методами управління, а містить у собі й організаційно-структурні, і соціально-психологічні, й адміністративні аспекти.

Організаційна складова механізму управління майновим комплексом акціонерної компанії передбачає оптимальне поєднання законодавчих та управлінських методів організації і регулювання діяльності акціонерної компанії щодо майна та їх обґрунтування.

Економічна складова пов'язана з економічними аспектами реалізації механізму управління майновим комплексом акціонерного товариства. Вона відповідає за фінансове забезпечення майнового комплексу компанії, розроблення і реалізацію якісного аналізу майнового комплексу, усунення ризиків, що виникають в процесі її здійснення, контроль і оцінку ефективності управління майновим комплексом акціонерного товариства.

Виділені складові організаційно-економічного механізму управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця» виконують певні функції та доповнюють одна одну. Так утворюється комплексний організаційно-економічний механізм управління майновим комплексом компанії. Якісне формування розглянутих елементів і загалом організаційно-економічного механізму сприятиме результативнішому управлінню майновим комплексом акціонерного товариства «Українська залізниця».

Відповідно до принципів системного підходу організаційно-економічний механізм управління майновим комплексом компанії як система повинен мати певну структуру, оскільки вона визначає стійкі зв'язки і відносини всередині, основні напрями управлінського впливу, що забезпечує цілісність механізму.

Як і будь-яка система управління, організаційно-економічний механізм управління майновим комплексом компанії складається із двох

підсистем: керуючої та керованої, між якими існує діалектичний взаємозв'язок. Майновий комплекс акціонерного товариства виступає керованою підсистемою, у той же час зміст і структуру керуючої підсистеми, яка є основою механізму управління, становлять цілі та функції управління, що потребують детального аналізу й обґрунтування. Необхідно зазначити, що функції управління реалізуються через організаційну структуру управління майновим комплексом компанії. Таким чином організаційна структура управління майновим комплексом компанії є однією з важливих елементів механізму управління. Організаційна структура впорядковує процес управління, взаємодію ланок, встановлює підпорядкованість та розподіляє відповідальність.

Об'єктом організаційно-економічного механізму управління майновим комплексом товариства є система економічних відносин, що складається в процесі розпорядження майном між різними суб'єктами цієї діяльності на різних рівнях управління.

Суб'єктами цього механізму виступають сторони управління майновим комплексом компанії, серед яких вищий орган управління товариством, наглядова рада та правління товариства, топ-менеджмент тощо.

Зважаючи на результати проведених досліджень щодо визначення сутності та змісту організаційно-економічного механізму, можемо виділити його роль у формуванні корпоративного управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця». Тобто організаційно-економічний механізм управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця» – це сукупність організаційних та економічних елементів управління майном компанії, які формують систему об'єктів управління, основні прийоми та принципи, які забезпечують ефективну діяльність майнового комплексу. Організаційно-економічний механізм слід розглядати як сукупність всіх його складових з урахуванням кінцевого результату та циклічного характеру будь-яких економічних процесів.

Таким чином основна роль організаційно-економічного механізму в формуванні корпоративного управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця» – забезпечити сприятливі організаційні та економічні умови для здійснення корпоративної діяльності компанії.

Висновки. Основними цілями реалізації організаційно-економічного механізму управління майновим комплексом акціонерного товариства є забезпечення зростання обсягів діяльності, прибутковості, платоспроможності, підвищення конкурентоспроможності, збалансованості між структурними підрозділами,

реалізація інвестиційного потенціалу та досягнення ефективної корпоративної структури управління майновим комплексом компанії.

Необхідно зазначити, що важливе місце в організаційно-економічному механізмі управління майновим комплексом компанії займає інструментарій реалізації цього механізму. Основне завдання інструментарію – забезпечити такі організаційні умови, щоб компанія виконувала всі поставлені перед нею еконо-

мічні завдання. У зв'язку з цим у фінансовому менеджменті інструментами впливу керуючої системи на керувану вважають методи, стимули, важелі, санкції та ресурси.

Отже забезпечення сприятливих організаційних та економічних умов для здійснення ефективної майнової діяльності акціонерного товариства є метою формування організаційно-економічного механізму управління майновим комплексом АТ «Укрзалізниця».

Список використаних джерел

1. Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка. URL: <http://www.ozhegov.org> (дата обращения: 20.05.2017).
2. Лисенко Ю.О. Організаційно-економічний механізм управління підприємством. *Економіка України*. 1997. № 1. С. 86–87.
3. Грیشнова О.А., Василик О.В. Організаційно-економічний механізм управління інтелектуалізацією трудової діяльності. *Вісник Прикарпатського університету. Економіка*. 2008. Вип. 6. С. 22–27.
4. An Introduction of the Theory of Mechanism Design. Tilman Borgers with a chapter by D. Kraemer and R. Strausz. *Oxford University Press*. 2015. 245 p.
5. Измалков С.Б., Сонин К.И., Юдкевич М.М. Теория экономических механизмов (Нобелевская премия по экономике 2007 г.). *Вопросы экономики*. 2008. № 1. С. 4–26.
6. Слепов В.А., Бурлачков В.К., Ордов К.В. О теории экономических механизмов. *Финансы и кредит*. 2011. № 24. С. 2–8.
7. Чаленко А.Ю. О неопределенности термина «механизм» в экономических исследованиях. *Капитал страны*. 2010. URL: <http://www.kapital-rus.ru/articles/article/176697> (дата обращения: 25.03.2018).
8. Федорович В.О. Новый организационно-экономический механизм управления собственностью: крупные промышленные и транспортные корпоративные образования. Новосибирск : СГУПС, 2006. 348 с.
9. Осовская Г.В., Осовский О.А. Основы менеджмента : учебное пособие. Киев : «Кондор», 2006. 664 с.
10. Магомедов М.Н. Оптимизация организационной структуры управления на примере газодобывающего предприятия. *Известия Санкт-Петербургского государственного электротехнического университета*. 2010. № 8. С. 96–100.
11. Ануфрієва Є.І., Кучерук Г.Ю. Аналіз методів технологічного оновлення авіатранспортних підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2009. № 8. С. 17–19.
12. Козаченко Г.В. Організаційно-економічний механізм як інструмент управління підприємством. *Економіка. Менеджмент. Підприємство*. 2003. № 11. С. 107–111.
13. Астапова Г.В., Астапова Е.А., Лойко Д.П. Организационно-экономический механизм корпоративного управления в современных условиях реформирования экономики Украины. Донецк : Дон ГУЭТим. М. Туган-Барановского, 2001. 526 с.
14. Лисенко Ю.О. Організаційно-економічний механізм управління підприємством. *Економіка України*. 1997. № 1. С. 86–87.

References:

1. Ozhegov S.I., Shvedova N.Yu. Tolkovyy slovar russkogo yazyika [Explanatory dictionary of the Russian language]. URL: <http://www.ozhegov.org> (accessed 20 March 2017).
2. Lysenko Yu.O. (1997). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia pidpriemstvom [Organizational and economic mechanism of enterprise management]. *Ekonomika Ukrainy*, 1, 86–87. (in Ukrainian)
3. Hrishnova O.A., Vasylyk O.V. (2008). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia intelektualizatsiieiuiu trudovoi diialnosti [Organizational-economic mechanism of management intellectualization of labor activity]. *Visnyk Prykarpatskoho universytetu*. *Ekonomika*, 6, 22–27. (in Ukrainian)
4. An Introduction of the Theory of Mechanism Design. Tilman Borgers with a chapter by D. Kraemer and R. Strausz. *Oxford University Press*. 2015. 245 p.
5. Izmalkov S.B., Sonin K.I., Yudkevich M.M. (2008). Teoriya ekonomicheskikh mehanizmov (Nobelovskaya premiya po ekonomike 2007 g.) [Theory of economic mechanisms (Nobel Prize in Economics 2007)]. *Voprosy ekonomiki*, 1, 4–26. (in Russian)

6. Slepov V.A., Burlachkov V.K., Ordov K.V. (2011). O teorii ekonomicheskikh mekhanizmov [On the theory of economic mechanisms]. *Finansyi i kredit*, 24, 2–8. (in Russian)
7. Chalenko A.Yu. (2010). O neopredelennosti termina "mekhanizm" v ekonomicheskikh issledovaniyah [On the uncertainty of the term "mechanism" in economic research]. *Kapital stranyi*. URL: <http://www.kapital-rus.ru/articles/article/176697> (accessed 25 March 2018).
8. Fedorovich V.O. (2006). Novyyi organizatsionno-ekonomicheskii mekhanizm upravleniya sobstvennostyu: krupnyie promyshlennyye i transportnyie korporativnyie obrazovaniya [New organizational and economic mechanism of property management: large industrial and transport corporate entities]. Novosibirsk : SGUPS. (in Russian)
9. Osovskaya G.V., Osovskiy O.A. (2006). Osnovyi menedzhmenta : uchebnoe posobie [Fundamentals of management: a textbook]. Kiev : "Kondor". (in Russian)
10. Magomedov M.N. (2010). Optimizatsiya organizatsionnoy struktury upravleniya na primere gazodobyivayuschego predpriyatiya [Optimization of the organizational structure of management on the example of a gas producing enterprise]. *Izvestiya Sankt-Peterburgskogo gosudarstvennogo elektrotehnicheskogo universiteta*, 8, 96–100. (in Ukrainian)
11. Anufriieva Ye.I., Kucheruk H.Iu. (2009). Analiz metodiv tekhnolohichnoho onovlennia aviatransportnykh pidpriemstv [Analysis of methods of technological updating of air transport enterprises]. *Ekonomika. Finansy. Pravo*, 8, 17-19. (in Ukrainian)
12. Kozachenko H.V. (2003). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm yak instrument upravlinnia pidpriemstvom [Organizational-economic mechanism as an enterprise management tool]. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemstvo*, 11, 107–111. (in Ukrainian)
13. Astapova G.V., Astapova E.A., Loyko D.P. (2001). Organizatsionno-ekonomicheskii mekhanizm korporativnogo upravleniya v sovremennyih usloviyah reformirovaniya ekonomiki Ukrainyi [Organizational-economic mechanism of corporate governance in modern conditions of reforming the economy of Ukraine]. Donetsk : Don GUETim. M. Tugan-Baranovskogo. (in Ukrainian)
14. Lysenko Yu.O. (1997). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm upravlinnia pidpriemstvom [Organizational and economic mechanism of enterprise management]. *Ekonomika Ukrainy*, 1, 86–87. (in Ukrainian)